

4. ÁLLOMÁS A FÖLD

A Naprendszer harmadik bolygója, közetbolygó, a Föld típusú bolygók névadója.

Valójában egy kettős bolygórendszernek nevezhetnénk a Föld-Hold rendszert, mivel az anyabolygóához képest igen nagynak mondható a Hold mérete.

A Föld neve nem a római vagy a görög mitológiából származik, hanem minden nyelvben megvan a saját elnevezése.

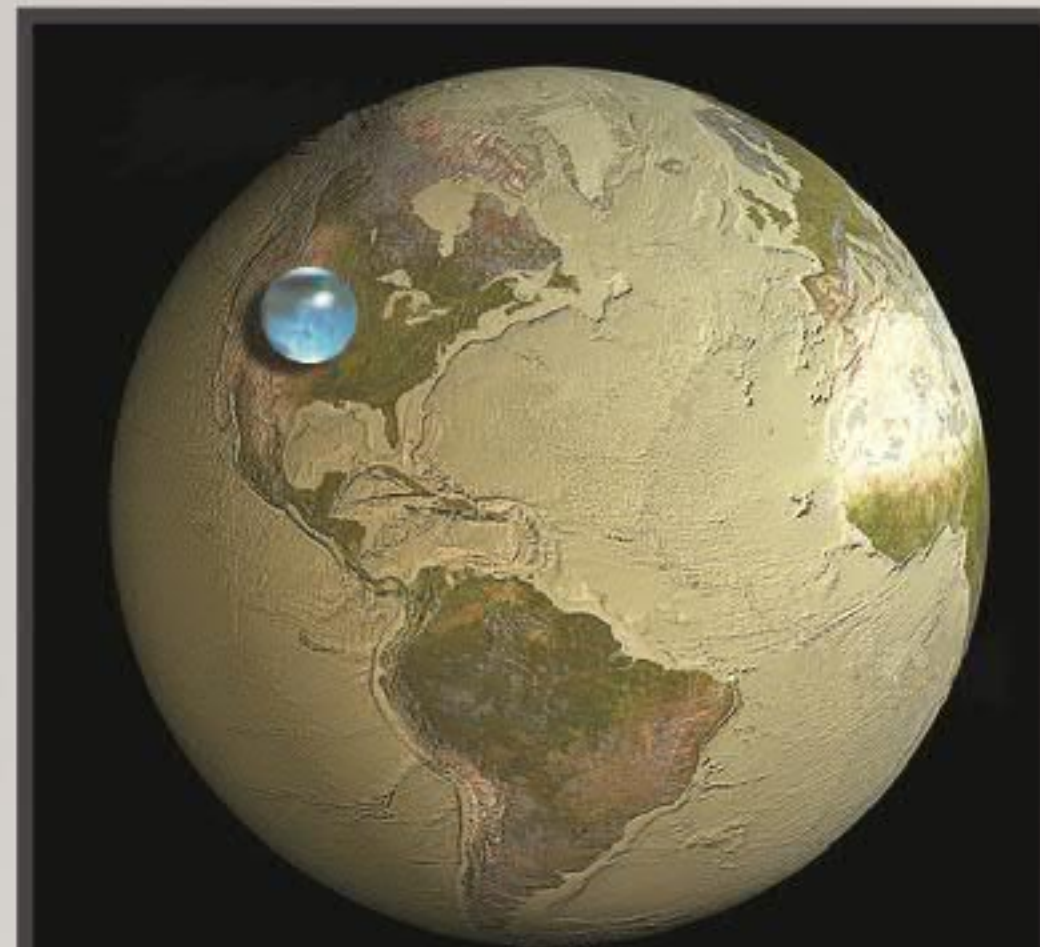
A magyarban feltehetően a *(termő)föld* szóból származik.

A Föld-Hold rendszer kialakulása egy katasztrofális ütközésnek köszönhető. A Naprendszer keletkezésének korai időszakában, mintegy négy milliárd évvel ezelőtt történt ütközés alkalmával kidobódott anyagból keletkezett a Hold, amikor is egy kb. fél Föld tömegű bolygóval ütközhetett a Föld. A csillagászati megfigyelések leglátványosabb része a Hold, a Holdon látható kráterek, hegyláncok.

A Napon kívül az égitestek közül - az asztrológusok állításával ellentétben - csak a Holdnak van jelentősebb hatása a Földre, ez által a földi életre. Az egyik ilyen legjelentősebb hatás a Hold gravitációja által keltett árapályjelenség.

A Naprendszerben egyedül a Földön fordul elő folyékony halmazállapotban víz, melynek jelentős szerepe volt az élet kialakulására. Bolygónk mintegy 2/3-ad részét borítják az óceánok és tengerek. Ez a vízmennyiség azonban a Föld tömegéhez mérten nagyon kicsi. A Föld becsült vízkészlete mintegy 2 milliárd km³, mely a Föld teljes tömegének mindössze 1%-a. Ennek kb. 30%-a kémiaiilag kötött, tehát a szabad vízkészlet kb. 1,36 milliárd km³. A szabad vízkészletek mintegy 97 százaléka sós víz, a többi 3 százalék pedig édesvíz, melynek jelentős része a sarki jégtakaróban, illetve a gleccserekben található. Így a teljes vízkészletnek csupán 0,03 százaléka a ténylegesen hasznosítható, hozzáférhető édesvíz.

Fodor Antal írása alapján

A Föld és az összes vízkészletének aránya
Earth's water resources relative to its mass

4TH STOP EARTH

Nedvesség tengere a Holdon
The Moon's Mare Humorum

Earth is the **third planet in the Solar System**, a rocky planet and the body terrestrial planets were named after.

The Earth-Moon system could actually be called a double planetary system, as the **Moon is rather large in size compared to its planet**.

The name of the Earth is not from Roman or Greek mythology; each language tends to have a different name for our planet. The Hungarian name, Föld – just like the English Earth – probably derives from the word for ground or soil.

The Earth-Moon system was formed as a result of a **catastrophic impact**. In the early stages of the formation of the Solar System, about four billion years ago, Earth collided with a planet that weighed about 1/2 as much as Earth itself, and the material that later became the Moon was ejected from it. The Moon with its craters and mountain ranges provides for some of the most spectacular astronomical observations available.

Contrary to what astrologers might say, the Moon is the only celestial body apart from the Sun that has a **significant influence on Earth** and terrestrial life. One of the most important such influences is the **tide**, caused by Moon's gravitational force.

The Earth is the only place in the Solar System with **liquid water**, which played an important role in the emergence of life. About 2/3 of the planet's surface is covered by oceans and seas. The mass of water on Earth is rather small compared to the total mass of the planet, though. The quantity of the water resources of Earth is estimated at 2 billion km³, which is only 1% of the total volume of Earth. About 30% of the water is chemically bound, leaving a free water reserve of 1.36 billion km³. 97% of this is salt water and the remaining 3% is sweet water, primarily in the polar ice caps and glaciers. Thus, **only 0.03 percent of the total water reserve is usable**, accessible sweet water.

Based on a text by Antal Fodor

TUDTA-E...

1. A Hold az egyedüli olyan naprendszerbeli égitest, amelyen emberek jártak. Az első holdra szállás 1969. július 20-án történt, a legutóbbi pedig 1972 decemberében.

FACT SHEET:

Earth diameter: 7 920 miles,
in the mini Solar System: 3.5 cm
Average distance from the Sun:
92 955 817 miles,
in the mini Solar System: 430 m

FACT SHEET:

Moon's diameter: 2 160 miles,
in the mini Solar System: 1 cm
Distance between Earth and the Moon:
238 600 miles,
in the mini Solar System: 109 cm

DID YOU KNOW ?

1. The Moon is the only celestial body in the Solar System that has been visited by man. The first Moon landing took place on 20 July 1969, and the last one happened in December 1972.

A kép bal oldalán látható a mini Naprendszerben 3,5 cm-es átmérőjű Föld, míg a kép jobb oldalán, tőle 109 cm-re található az 1 cm átmérőjű Hold. / Earth, whose size is 3.5 cm in the mini Solar System, is displayed on the left, at a distance of 109 cm from the 1-cm-large Moon on the right.

KAPÁS JÓZSEF HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

A helytörténeti gyűjtemény létrehozásának gondolata **Kapás József** kezdeményezésére vetődött fel 1995-ben. A **rendkívüli kezűgyességű kádár-, bognár-, asztalosmester** a „Kisgazda Falumúzeum” számára mezőgazdasági, ipari, háziipari, háztartási, ruházati és egyéb **eszközök gyűjtésébe fogott**, mely a nagyközség egész területére kiterjedt. A **helytörténeti gyűjtemény** elhelyezéséhez szükséges épületet és a fenntartási költségeket az önkormányzat biztosította. Két szűkös terem zsúfoltsága mutatta már akkor, hogy mennyi ruhát, szerszámot, bútort, képet és megymást sikerült megmenteni az enyészettől. 2007-től négy új teremmel bővíthetett a tárlat, melyen kisgyerek, iskolás, fiatal, felnőtt, nyugdíjas egyaránt találhat érdekességet a maga számára.

A ma már közel **ezer tárgyat felsorakoztató gyűjteményben** megismerhetjük Süllysáp nagyközség múltját, az itt élő lakosság szokásait, eszközeit, népviseletét, életmódját, valamint a kultúráját tükröző, hagyományörző munkáját is.

Az alapító előtt tisztelegve, **2009-ben** a képviselő-testület egyhangú szavazással úgy döntött, hogy „**a helytörténeti gyűjtemény ezentúl Kapás József nevét viselje**”. A kiállítás Józsi bácsról történő elnevezésével a süllysápi közösség nem alkalmi gesztusokat, nem pillanatnyi sikereket, nem rövid távú eredményeket ismer el, hanem egy kivételes ember kivételes életművét.

JÓZSEF KAPÁS LOCAL HISTORY COLLECTION

The idea of the creation of a local history collection was proposed by **József Kapás** in 1995. On the initiative of the **excellent cooper, wheelwright and carpenter**, the **Smallholder Museum** was created, and it **started to collect agricultural, industrial and household tools**, clothes and other items all over town. The building that houses the local history collection and the funding for its operation were provided by the municipality. The two small rooms were jam-packed, as the museum managed to save many clothes, tools, pieces of furniture, pictures and other items from decay. In 2007, the collection was spread out into four new rooms; today, children, adults and pensioners will all find something interesting to see in it.

The collection is made up of close to 1000 items, illustrating the history of Süllysáp, the customs, tools, traditional clothing, lifestyle and culture of the local population and the efforts aimed at conserving the local folk culture.

In **2009**, the municipality unanimously voted **to name the Local History Collection after József Kapás**, its founder. By naming the collection after its beloved founder, the community of Süllysáp acknowledged not some one-time gesture, some fleeting moment of success or short-term result, but a remarkable man's remarkable life work.

